Lietvedības Nr. K30-0728-15/25

Krimināllieta Nr.11087042014

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 11.septembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa:

tiesnese U.Melameda,

sekretāre V.Zariņa,

piedaloties prokurorei D.Lapinskai, cietušajai /pers. B/,

zv.advokātiem I.Laucei un A.Eglītim

atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 3, iztiesāja krimināllietu, kurā apsūdzēti **/pers. D/, personas kods /personas kods/**, un **/pers. E/, personas kods /personas kods/**, par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta otrajā daļā un

konstatēja:

/pers. D/ un /pers. E/ izdarīja tiesību uz svešu mantu iegūšanu ar viltu (krāpšanu) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās un konkrēti:

pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2014.gada 18.februārim un pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotā vietā, /pers. D/ un /pers. E/ mantkārīgu motīvu vadīti, ar mērķi gūt materiālu labumu, vienojās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu personu grupā, lai prettiesiski iegūtu savā īpašumā dzīvokli /adrese A/.

īstenojot personu grupas noziedzīgo nodomu, /pers. D/, apzinoties, ka viņai nav tiesību mirušā /pers. H/ vārdā slēgt darījumus ar viņam piederošo nekustamo īpašumu un tādējādi tiek aizskartas /pers. H/ mantinieces /pers. B/ tiesības nostiprināt zemesgrāmatā savu īpašumu, kuru /pers. B/ ieguvusi uz 2005.gada 16.jūnija /pers. H/ testamenta pamata, ar viltu sagatavoja pirkuma līgumu, datētu ar 2010.gada 7.jūliju, ar kuru /pers. H/ pārdod un nodod, bet /pers. E/ pērk un pieņem /pers. H/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/. Minēto pirkuma līgumu, zinot, ka /pers. H/ ir miris, /pers. H/ kā pārdevēja vārdā parakstījās /pers. D/, atdarinot /pers. H/ parakstu, tādējādi to viltojot. Tāpat /pers. D/ sagatavoja nekustamā īpašuma tiesību reģistrācijai nepieciešamo nostiprinājumu lūgumu Nr.4747 datētu ar 2010.gada 7.jūliju, norādot tajā patiesībai neatbilstošas ziņas un parakstījās /pers. H/ kā pārdevēja vārdā, atdarinot /pers. H/ parakstu, tādējādi to viltojot. Nostiprinājuma lūgumu /pers. D/ apstiprināja ar pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotos apstākļos viltotu zvērinātas notāres D.Čaklās zīmogu.

Turpinot realizēt personu grupas noziedzīgo nodomu, 2014.gada 18.februārī /pers. D/ iedeva minēto pirkuma līgumu parakstīt /pers. E/, kurš apzinoties, ka viņš 2010.gada 7.jūlijā nav iegādājies dzīvokli /adrese A/, izpildot iepriekšējo vienošanos, parakstīja pirkuma līgumu. Pēc pirkuma līguma parakstīšanas /pers. D/ un /pers. E/, kopā ieradās Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļu Rīgā, Ūnijas ielā 8 k-9, kur /pers. E/, saskaņā ar iepriekšējo vienošanos, realizējot personu grupas kopīgo noziedzīgo nodomu, iesniedza viltoto pirkuma līgumu un nostiprinājuma lūgumu zemesgrāmatas apliecības saņemšanai.

Pabeidzot personu grupas kopīgā noziedzīgā nodoma realizēšanu, 2014.gada 20.februārī /pers. D/ kopā ar /pers. E/ ieradās Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Zemesgrāmatu nodaļā un /pers. E/ izņēma zemesgrāmatu apliecību atbilstoši kurai dzīvoklis /adrese A/ tika reģistrēts uz viņa vārda.

Tādējādi /pers. E/ un /pers. D/ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, ar viltu ieguva savā īpašumā dzīvokli /adrese A/. Minēto /pers. E/ un /pers. D/ noziedzīgo darbību rezultātā /pers. B/ tika izkrāptas tiesības uz nekustamo īpašumu dzīvokli /adrese A/, kura kadastrālā vērtība ir EUR 13016.

Ar savām darbībām /pers. D/ un /pers. E/ izdarīja **noziedzīgu** nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta otrajā daļā.

Par cietušo kriminālprocesā atzīta /pers. B/ (1.sēj.1.1.90). Lietā pieteikta morālā kaitējuma kompensācija 10000 EUR. (3.sēj. lietas lapa 142)

Tiesas sēdē apsūdzētie pilnībā atzina sevi par vainīgiem noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un

izteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu, savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi, apstiprināja, ka, tik tiešām, spriedumā norādītajos apstākļos un apjomā izdarīja inkriminēto noziedzīgo nodarījumu, izdarīto vaļsirdīgi nožēloja. Nepiekrīt /pers. B/ pieteiktajai lielajai kaitējuma kompensācijai. Lūdza pārbaudīt pieteiktās kaitējuma kompensācijas apmēru.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesa pieņēma lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu tiesas izmeklēšanā, vienlaicīgi atzīstot, ka apsūdzēto vaina inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ir apstiprinājusies ar lietas materiālu pārbaudi to kopumā un savstarpējā saistībā, tādejādi vaina atzīstama par pierādītu, un pierādījumu pārbaude šajā daļā nav nepieciešama, veicot pierādījumu pārbaudi daļā par pieteikto kaitējuma kompensāciju.

Pārbaudot un izvērtējot krimināllietas materiālus, tiesa secina, ka iepriekšējā izmeklēšanā noziedzīgās darbības ir kvalificētas pareizi un pamatoti.

Veicot pierādījumu pārbaudi daļā par pieteikto kaitējuma kompensāciju, tiesa pārbaudīja lietā esošos materiālus, kas attiecas uz pieteikto kaitējuma kompensāciju, kā arī uzklausīja procesa dalībnieku viedokļus.

Cietusī /pers. B/ tiesas sēdē norādīja, ka bija spiesta kavēt darbu, meklēt jurist palīdzību, viņu māca bailes, ilgstoši bija spiesta satraukties par notikušo, lietot medikamentus un pārdzīvot par gaidāmo tiesu un tās iznākumu.

Apsūdzētie atzina, ka morālas ciešanas viņu darbības rezultātā cietušajai ir radītas, bet lūdz šo kompensāciju noteikt saprātīgās robežās, lai varētu to samaksāt, jo /pers. D/ ir grūtniecības stāvoklī, viņai apgādībā ir vēl viens bērns, /pers. E/ ir sieva invalīde un kopā seši bērni.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā noteikts, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Kriminālprocesa likuma 22.pantā deklarētā pamatprincipa praktisku realizāciju sīki reglamentē Kriminālprocesa likuma 26.nodaļā „Ar noziedzīgu nodarījumu radītā kaitējuma atlīdzināšana" ietvertās normas, kuras, kā norādījis Latvijas Republikas (turpmāk LR) Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta **2007.gada 20.aprīļa lēmumā lietā Nr. SKK-269/2007**, faktiski satur arī materiālo tiesību normas. Līdz ar to, izlemjot pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju, tostarp arī par morālo aizskārumu, tiesai jāvadās no tām.

Kompensācijas jēdziens sniegts Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmajā daļā, norādot, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu, savukārt no šā panta otrās daļas izriet, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Tiesas noteiktā kaitējuma kompensācija, neatkarīgi no tās apmēra, nav uzskatāma par sodu Krimināllikuma 35.panta izpratnē vai dubultsodu Kriminālprocesa likuma 25.panta izpratnē, bet tā ir mantisko jautājumu risināšana Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā, norādīts LR Augstākās tiesas

Senāta Krimināllietu departamenta **2010.gada 5.novembra lēmumā lietā Nr. SKK-508/2010**.

Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas.

Nosakot kaitējuma kompensāciju cietušajam, netiek pieļauts Kriminālprocesa likuma 22.panta nosacījumu pārkāpums, jo tas neliedz personai tiesības prasīt kaitējuma atlīdzināšanu civiltiesiskajā kārtībā jeb Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.pantu kaitējuma kompensācija jēga ir tajā apstāklī, ka persona, kura ar noziedzīgo nodarījumu radījusi kaitējumu, atlīdzina vai kompensē cietušajam par nodarīto morālo aizskārumu, ciešanām un mantisko zaudējumu. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 352.pantu tiesa kompensācijas apmēru nosaka, izvērtējot cietušā pieteikumu un ņemot vērā: 1) radīto mantisko zaudējumu apmēru, 2) noziedzīga nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, 3) nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu, 4) morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu, 5) psihiskās traumas.

Nosakot kaitējuma kompensācijas apmēru par nemateriālo (morālo) kaitējumu, tiesa ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu, cietušajiem nodarītā morālā kaitējuma smagumu un sekas, nodarītās fiziskās un garīgās ciešanas. Tiesa nekonstatē, ka apsūdzēto neatļautas darbības rezultātā cietušajai tika nodarīti miesas bojājumi. Tiesas rīcībā nav pierādījumi, ka cietušajai ir nodarīti miesas bojājumi un fiziskas sāpes apsūdzētās rīcības rezultātā, kas ir par pamatu morālā kaitējuma noteikšanai, tādējādi cietušās viedoklis par viņai radītajām ciešanām, tiesas ieskatā, ir balstīts uz cietušās subjektīvu notikuma interpretāciju.

Bez tam tiesa norāda Kriminālprocesa likuma 350.panta trešajā daļā noteikto, ka, ja cietušais uzskata, ka ar kompensāciju nav atlīdzināts viss radītais kaitējums, viņam ir tiesības prasīt tā atlīdzināšanu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Tiesa konstatē, ka apsūdzēto rīcības rezultātā cietusī ilgstoši bija spiesta ilgstoši satraukties par notikušo, pārdzīvot par gaidāmo tiesu un tās iznākumu, ko nenoliedz arī apsūdzētie, tādējādi atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu tiesa nosaka pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas un konkrētajā gadījumā ņemot vērā apsūdzēto lomu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā- /pers. D/ organizēja noziedzīgās darbības un tajās iesaistīja /pers. E/.

Nosakot soda veidu un mēru apsūdzētajiem, saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētās personību, atbildību pastiprinošos un mīkstinošos apstākļus.

/pers. D/, dzimusi /datums/, Rīgā, personas kods /personas kods/, LR nepilsone, šķīrusies, apgādībā viens bērns, ar vidējo izglītību, dzīvojoša /adrese C/, agrāk nesodīta, lietas materiāliem pievienots pozitīvs raksturojums no darbavietas SIA /Nosaukums A/, kā arī VSAA izziņa par ienākumiem 09.2014.-08.2015..

/pers. E/, dzimis /datums/, Katvaru pagastā, personas kods /personas kods/, LR pilsonis, precējies, apgādībā 2 bērni, ar 8 klašu izglītību, dzīvojošs /adrese D/, oficiāli nestrādājošs, pēc paša vārdiem, ir darbs, agrāk nesodīts.

Atbildību mīkstinošie apstākļi atbilstoši Krimināllikuma 47.panta otrās daļas nosacījumiem ir tie, ka vaļsirdīgi savu vainu atzina un nožēloja izdarīto, un atbildību pastiprinoši apstākļi atbilstoši Krimināllikuma 48.pantam nav konstatēti.

Ņemot vērā faktiskos lietas apstākļus, tiesa, izvērtējot to, ka apsūdzētie izteikuši nožēlu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, agrāk nav sodīti, viņiem ir deklarētā dzīvesvieta, darbs, apgādībā esošas personas, secina, ka sods nosakāms Krimināllikuma 177.panta otrās daļā sankcijas robežās, izvēloties vienu no tajā paredzētajiem alternatīvajiem soda veidiem un tieši- piespiedu darbu. Tiesa uzskata, ka šāds sods ir ne vien taisnīgs un nodarījumam adekvāts, bet arī atbilstošs soda preventīvo mērķu sasniegšanai. Tiesa uzskata, ka, izciešot sodu sabiedrībā un strādājot sabiedrības labā bezatlīdzības darbu, tiks dota iespēja pierādīt to, ka esot brīvībā spēj atturēties no noziedzīgas uzvedības. Tiesa uzskata, ka šāds sods ir piemērojams, jo tas izpildīs Krimināllikuma 35.pantā norādīto mērķi.

Nodrošinot soda individualizāciju, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinoša apstākļa esamību un pastiprinošo apstākļu neesamību, kā arī apsūdzēto attieksmi pret izdarīto, veselības, ģimenes stāvokli, bez ievērības neatstājot arī tiesas zālē pausto nožēlu, tiesa atzīst, ka piemērotākais konkrētajā lietā ir sods, kādu lūdza piemērot arī gan prokurore, gan aizstāve.

Pēc tiesas ieskatiem, tieši ar šādu sodu tiks panākts Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteiktais soda mērķis.

Šajā kriminālprocesā piemērotos drošības līdzekļus- atcelt pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Izlemjot jautājumu par lietā esošiem lietiskajiem pierādījumiem, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.pantu, tiesa uzskata, ka lietiskos pierādījumus- dokumentus- atstāt pie krimināllietas materiāliem.

Atbilstoši Kriminālprocesa 27.nodaļas nosacījumiem, 355.pantā, 357.pantā, 366.pantā noteiktajam, tiesa pieņem lēmumu par mantas aresta atcelšanu un mantas atdošanu pēc piederības tās īpašniecei.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511.-514., 524, 527., 528., 529., 530. pantiem, tiesa

nosprieda:

/pers. D/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta otrajā daļā un **sodīt ar piespiedu darbu uz 180 piespiedu darba**

stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu, atņemot apcietinājumā pavadīto laiku no 2015.gada 12.janvāra līdz 13.janvārim, pārrēķinot 8 piespiedu darba stundās, neizciesto piespiedu darba stundu skaits ir 172 piespiedu darba stundas.

Šajā krimināprocesā piemēroto drošības līdzekli- policijas uzraudzību, aizliegumu izbraukt no valsts un aizliegumu tuvoties noteiktai personai– atcelt pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

/pers. E/, personas kods /personas kods/, atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta otrajā daļā un **sodīt ar piespiedu darbu uz 130 piespiedu darba stundām.**

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu, atņemot apcietinājumā pavadīto laiku no 2015.gada 12.janvāra līdz 13.janvārim, pārrēķinot 8 piespiedu darba stundās, neizciesto piespiedu darba stundu skaits ir 122 piespiedu darba stundas.

Šajā krimināprocesā piemēroto drošības līdzekli- uzturēšanos noteiktā vietā un aizliegumu izbraukt no valsts– atcelt pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Piedzīt no **/pers. D, personas kods /personas kods/**, par labu cietušajai /pers. B/ kaitējuma kompensāciju EUR 2000,00;

Piedzīt no **/pers. E/, personas kods /personas kods/** par labu cietušajai /pers. B/ kaitējuma kompensāciju EUR 1000,00.

ATCELT arestu nekustamajam īpašumam /adrese A/, ar kadastra numuru Nr./kadastra numurs/, atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu, atcelt īpašumtiesības /pers. E/, personas kods /personas kods/ **un atzīt īpašumtiesības uz šo nekustamo īpašumu /adrese A/, ar kadastra numuru /kadastra numurs/, /pers. B/, personas kods /personas kods/.**

Lietiskos pierādījumus- dokumentus- glabāt pie krimināllietas materiāliem.

Spriedumu var pārsūdzēt vai noprotestēt apelācijas kārtībā *tikai daļā par piespriesto sodu, kaitējuma kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesuāliem pārkāpumiem* 10 (desmit) dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības diena 2015.gada 18.septembris.

Tiesnese (paraksts) U.Melameda